

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ

МОВА, КУЛЬТУРА та ОСВІТА

16 квітня 2015 року

ВІННИЦЯ – 2015

УДК 81(082)
ББК 81я5
М 74

Мова, культура та освіта: Тези доповідей та повідомлень науково-практичної конференції викладачів і студентів / Гол. ред. Калетнік Г.М. – Вінниця: ВНАУ, 2015. – 16 квітня. – 204 с.

*Рекомендовано до видання рішенням
Вченої ради Вінницького національного аграрного університету
від 27 березня 2015 р. (протокол № 4)*

Редакційна колегія

Калетнік Г.М. – доктор економічних наук, професор, дійсний член (академік) НААН України, президент ВНАУ (головний редактор)

Джеджула О.М. – доктор педагогічних наук, професор, ВНАУ (заступник головного редактора)

Тимкова В.А. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов ВНАУ (заступник головного редактора)

Кравець Р. А. – кандидат педагогічних наук, ВНАУ (відповідальний секретар)

Члени редакційної колегії

Романишина Людмила Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, Хмельницький національний університет

Левчук Костянтин Іванович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та філософії, ВНАУ

Легун Юрій Вікторович – доктор історичних наук, професор, ВНАУ

Курлянд Зінаїда Наумівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, Державний заклад „Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського“

Мельничук Ірина Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін, ДВНЗ „Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України“

Петрук Наталія Кирилівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки, ХНУ

Тимошук Наталія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, ВНАУ

Степанова Ірина Сергіївна – кандидат філологічних наук, доцент, ВНТУ

Матієнко Олена Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент, ВНАУ

Довгань Лариса Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, ВНАУ

Волошина Оксана Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, ВНАУ

ЗМІСТ

<i>Тимкова В.А.</i> РОЛЬ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У СЛОВНИКОМУ СКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	8
<i>Василенко Г.Л., Петрук Г.Б., Рябокони О.В., Тищенко Л.Т.</i> ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО СКЛАДАННЯ КАНДИДАТСЬОГО ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ....	11
<i>Гаврилюк Н.М., Брунь Ю.В., Дацьков Р.А.</i> ЛАТИНСЬКА МОВА У ЛЬВОВІ.....	14
<i>Зубенко О.В., Столяренко О.В.</i> РОЛЬ ДИСКУСІЇ У ФОРМУВАННІ ПІЗНАВАЛЬНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ ВИЩІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	18
<i>Марценюк Н.А., Івчук В.В.</i> САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА.....	22
<i>Марценюк Н.А., Маловський В.В.</i> ПРОБЛЕМА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ.....	25
<i>Насонова Н.А., Рибко Н.В.</i> РІВНІ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ.....	29
<i>Столяренко О.В., Зубенко О.В.</i> ВИХОВАННЯ ТОЛІРАНТНОСТІ У КОНТЕКСТІ МОРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	32
<i>Тимкова В.А., Бельдій А.М.</i> КУЛЬТУРА МОВИ – ЗАГАЛЬНА КУЛЬТУРА НАРОДУ.....	35
<i>Тимкова В.А., Вороніна І.О.</i> РІВЕНЬ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	39
<i>Тимкова В.А., Прісняк В.І.</i> ВИСОКА МОВНА КУЛЬТУРА ГРОМАДЯН ЯК ІНСТРУМЕНТ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	43
<i>Шестопал О.В., Насонова Н.А.</i> СЕРТИФІКАЦІЯ РІВНІВ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	46

РІВЕНЬ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Важливою проблемою нашого суспільства є культура мовлення сучасної молоді. Зазначена тема зацікавила велику кількість видатних учених, які намагаються розв'язати порушене питання. У поданій публікації ми спробуємо знайти вихід із цієї ситуації.

Культура мовлення – це духовне обличчя людини. На сучасному етапі питання культури мовлення особливо гостро стоїть перед молоддю. Рівень мовної культури сприяє її вихованню як особистості. Сучасна молодь вигадує безліч нових слів для більш зручного спілкування між собою та іноді ці слова спотворюють мову. На сьогодні все рідше й рідше можна зустріти молоду людину, яка вміє висловлювати свою думку, не перекручуючи слова або не користуючись ненормативною лексикою.

Також можна стати свідком того, як спілкується молодь у громадському транспорті. Напевно їх зовсім не бентежить, що поряд з ними знаходяться люди похилого віку і діти, які не бажають слухати їхні нісенітниці, тим паче в ненормативній лексичі.

На жаль, в наш час люди все менше читають книжки та не намагаються вдосконалювати свою культуру мовлення. Серед підлітків дуже актуальна тема використання нецензурної лексики. Вони думають, що користуючись подібними словами, легше можуть донести свої думки до інших, або цим вони здобувають визнання у своїх однолітків, але це не так. Цим вони тільки демонструють свою невихованість, неповагу до людей, яким неприємно слухати таку розмову.

Багато хто не знає, що рідна мова закладена в людині генетично. Учені підтверджують геніальний здогад Вільгельма Гумбольдта, висловлений ще у XVIII ст., що мова у вигляді коду існує в нейроклітинах людського мозку і генетично передається від

батьків до дітей.

Проблема культури мовлення в сучасний період є актуальною і суттєвою. Для того, аби показати, що ми поважаємо себе та нашу державу, нам потрібно слідувати різноманітним шляхам вдосконалення особистої культури мовлення. Наприклад, дуже важливо й корисно було б для нас виробляти стійкі навички мовленнєвого самоконтролю.

Сьогодні проблема культури мовлення набуває дедалі більшого значення. Вона потребує своєчасного вирішення і залежить як від людей, так і від держави. Наша державна мова – українська. І це не лише наше минуле, це наше майбутнє. Уважне ставлення держави до молодого покоління, до його мовленнєвої культури – це запорука кращого майбутнього. Рідна мова для кожного народу – єдина, неповторна. Такої в світі більше нема і не буде. Тому як її можна не любити, не плекати, не шанувати?

Формування лексичного запасу і якості мови кожного з нас це процес тривалий і тонкий, і на нього, з дитинства і упродовж всього життя, впливає безліч факторів. Час навчання варто використати для цього максимально і велика відповідальність лягає саме на плечі вчителя.

Мовна майстерність – це володіння здатністю, використовуючи мовні норми, вибирати із можливих варіантів найбільш вдалий для викладення у мовленні чи на письмі своїх думок та відношень.

Правильність мови – це насамперед дотримання тих літературних норм, які є усталеним зразком, еталоном для носіїв цієї мови.

Мовна неграмотність, невміння написати елементарний текст, перекласти його з української мови на російську чи навпаки чомусь перестали сприйматися як недолік.

Яскравими прикладами мовної майстерності можуть служити художні твори видатних українських письменників.

Через твори художньої літератури ми вивчаємо менталітет українців, характерними рисами яких є честь, справедливість, патріотизм, совісність, шанобливість, повага до праці й людей праці, до матері, жінки-берегині, а також милосердя, доброта, співчуття до людського горя, бережливе ставлення до природи, землі-годувальниці, господарність, скромність, безкорисливість, мир і злагода між людьми.

Культура мовлення зобов'язує нашого сучасника бути

уважним до вибору форми такого висловлювання, щоб виявити до когось і викликати до себе чийось довіру, щоб не образити, не принизити як чийось, так і свою гідність.

Перехід на українську мову спілкування у повсякденному житті не може бути примусовим – це має бути особисте рішення окремого громадянина, глибоко усвідомлене ним самим. На жаль, непокоїть той факт, що спілкування українською мовою відбувається в основному з батьками, родичами, у процесі навчання – з викладачами, але у стосунках з ровесниками сучасна молодь спілкується переважно російською мовою та суржиком. У культурі усного спілкування молодих людей вкорінюється знижений стиль мовлення, розвивається ненормативна лексика. Таким чином, молодь втрачає не тільки мовне, національне, а й людське обличчя. Тому збереження мовної стійкості у сучасному молодіжному комунікативному просторі дуже важливе.

Культура мовлення деяких студентів у молодіжному середовищі дещо відрізняється від їх же мовлення в аудиторіях. Як не прикро, але більшості студентів подобається вживати словесний бруд, яким вони хочуть привернути до себе увагу.

Розмовляючи між собою, студенти часто використовують сленгізми, напр.: *рвати когті* (піти, втекти), *здати на шару* (про іспит чи залік), *ганяти понти* (поводитися з викликом), *пробити на ушняк* (задуматися), *блін, не грузи мене, мені це по барабану* тощо. Поширення сленгу серед молоді самі студенти пояснюють тим, що саама мова арго допомагає їм яскравіше висловити свій емоційно-експресивний стан.

Правильно й чисто говорити рідною мовою може кожний, аби тільки було бажання. Це не є перевагою вчених-лінгвістів, письменників або вчителів-словесників. Це не тільки ознака, а й обов'язок кожної культурної людини. Культурними у нас мусять бути всі, незалежно від того, працює людина розумово чи фізично.

Тому робота над культурою мовлення сучасного школяра і студента – це велика виховна робота усіх учителів української мови і літератури сучасної школи і викладачів вищих навчальних закладів.

Сьогодні перед викладачами ВНЗ стоїть завдання, щоб кожен студент – майбутній фахівець – оволодів засобами комунікативної професійної компетентності.

Молодь – це майбутнє будь-якої країни, її надія. Якщо вона

буде нехтувати культурою мовлення, то на наступні покоління взагалі не можна буде сподіватись.

Отже, нехай молоді хлопці та дівчата засвоять всі норми спілкування літературною мовою, не псують свою мову лихослів'ям та говорять культурно і грамотно.

Література:

1. Біляєв О. М. Культура мовлення вчителя-словесника / О. М. Біляєв // Дивослово. – 1995. – № 8. – С. 37–42.
2. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради : навчальний посібник / О. Пономарів – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 2001. – 240 с.
3. Савич Л.П. Культура мовлення вчителя: аналіз наукових розвідок / Л. П. Савич, О. М. Біляєв // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2010. – № 2.
4. Ющук І. П. Мова наша українська. Статті, виступи, роздуми / І. П. Ющук. – К. : ВЦ «Просвіта», 2001.